

otrokom prijatelj, učitelj in voditelj.

(Priloga Vrtnu.)

Št. 9. Ljubljana, dne 1. septembra 1906. VIII. tečaj.

Pričetek šole.

(Dober namen.)

V tem mesecu pričnete, vsaj večinoma, novo šolsko leto. Sedaj ste se dobro oddahnili in odpočili, ter se boste zopet s čilimi močmi lotili svojega šolskega dela. Ne bom vas opominjal, kako bodite pridni doma in v šoli, ker zaupam, da so čitateljčki „Angeljčkovi“ že itak vsi pridni, marveč na neko drugo jako imenitno reč vas moram opomniti. Želim namreč, da bi vaše delo ne imelo le časne koristi, marveč tudi večno, da bi vam dobrih redov ne zapisavali samo vaši učitelji v šoli, marveč tudi vaši angelji v nebesih v nebeški „katalog“ — v bukve življenja!

V to svrho pa je treba, da imate dober namen pri učenju. Kaj to pomeni, naj vam pojasni ta-le zgodbica:

Slavnoznan mladinec p. Adolf pl. Doss se je nekoč pogovarjal s tiskarskim pomočnikom ter ga vprašal mej drugim, ali hoče postati svetnik. Mladenič je bil v zadregi in ni vedel, kaj bi odgovoril. Pater

mu je pomagal iz zadrege, ter nadaljeval: „To ni tako težko, če le hočete.“

„Hotel bi že, pa ne vem prav, kako bi začel.“

„To je kaj preprosto. Vi ste črkostavec, kajne? Ako se privadite, vsako črko, katero postavite, postaviti iz ljubezni do Boga, v njegovo čast, ste opravili ravno toliko svetih vaj za nebesa, in vendar v istem času izvršili tudi svoje delo. To se imenuje dober namen.“

Tiskar zmaje z glavo in si misli: to že poskusim. Preteklo je več tednov in dobri pater je že pozabil oni pogovor, — kar sreča zopet tiskarja.

„Izvrstno gre“, vzklikne, ko zagleda patra. „Čim dalje lažje se mi zdi.“

„I, kaj pa, kaj?“ se začudi blagi mladino ljub.

„Vi ste me naučili, kako se človek posveti“, odgovori pridni in pobožni črkostavec. „Do sedaj sem poskušal, pa mi gre vrlo dobro.“

Poprimi se tega izvrstnega pomočka tudi ti, mladi čitateljček. Ti ne veš, koliko si s tem lahko že sedaj zaslužiš v nebesih; kako se boš razveselil, ko prideš pred sodbo božjo in boš zagledal v knjigi svojega življenja toliko zaslug že iz detinskih let; začudil se boš in porečeš: kdaj pa sem si toliko pridobil!? Glej, dober namen ti je pomagal.

Zato le urno na delo! Bogu daruj vse svoje misli in želje, besede in dela: vse, vse naj bo iz ljubezni do Boga, v čast božjo! Če hočeš, lahko še posamič našteješ najiminenitnejša opravila, n. pr.: Vsako črko, ki jo bom zapisal, vsako besedo, ki jo bom bral, vsako reč, ki se je bom naučil, tebi darujem, o ljubi Bog, vsaka stopinja v šolo in iz šole domov bodi v tvojo čast itd. Za to vajo imaš prav lepo navodilo v prvem „Angeljčku“ str. 29 v mični pesmici, katere tretja kitica n. pr. pravi:

„Vse, kar mislim, rečem, berem, pišem,
Če počivam, v sladkem spanju dišem,
Vsak premikljej udov in srca —
Tebi, ljubi Jezus, naj velja!

Dobri namen pa je treba večkrat ponavljati, ali z besedo ali pa vsaj na tihem v srcu. Obudi dobri namen sedaj za vse šolsko leto, v začetku vsakega meseca za ves mesec, v nedeljo za ves teden, vsako jutro za ves dan, potlej pa še večkrat mej dnevom, zlasti pred imenitnejšimi opravili. Posebno lepo se to opravi s pogostnimi vzdihljeji, ki se imenujejo hipne ali strelne molitve.

Tak dobri namen ima pa zate še nek drug velik dobiček. Močno ti bo namreč olajšal tudi težka dela, tako da se boš kar čudil sam sebi. Ako se ti naloži težka šolska naloga, reci takoj v začetku: „Narediti jo hočem iz ljubezni do Boga, v božjo čast“ — in dvakrat lažja ti bo ta sicer neljuba dolžnost. Ako ti stariši ali predstojniki ukažejo kaj neprijetnega, pomagaj si z dobrim namenom, odločno reci: „Storiti hočem v čast božjo“ — in lahko ti bo to, kar se ti je zdelo skoro nemogoče. Pisatelj teh le vrstic je to sam skusil že v mladih letih. Včasih se mu je zdelo zjutraj kaj težko vstati o določeni uri; vzdihnil je prav iz srca: „Iz ljubezni do Tebe, o Jezus, hočem vstati!“ in pri tej priči je bil na tleh. Zakaj če smo kaj namenili Bogu samemu, se spodobi, da takoj tudi pošteno izvršimo!

„Internus.“

Angelju.

Angelj, varih moj,
Varuj me nocoj:
Tebi se priporočim —
In sladko zaspim.

Angelj ljubi moj,
Varuj mi nocoj
Tudi drago mamico,
Ateja zvesto.

Angelj ljubi moj,
Varuj nas nocoj —
Tvoj sem jaz in mojci vsi,
Bodi naš i ti.

A. P.

Na večne počitnice!

Yes! trenutek je za dobrega otroka konec šolskega leta; radostnega srca se vrača iz tujine k dragim svojcem domov v sladki zavesti, da ni tratil dragega časa, marveč ga prav marljivo rabil za izobraževanje uma in izboljševanje srca. In kako srečne se čutijo stariši, ko se jim izkaže pridni otrok z odličnim spričevalom, ki je prejme ob koncu šolskega leta za neumorni trud! Konec šole in začetek počitnic, kajne, kako lep in prijeten čas!

Pa boste rekli, saj to ni nič tako nenavadnega, da bi bilo vredno o tem še posebej pisati, saj to pač sami vemo in čutimo. Le počakajte, povem vam o jako pridni učenki, za katero je pa bilo to nekaj prav posebnega. Ta blaga, dobra in pridna deklica je bila naša Hedvikica C., učenka četrtega razreda uršulinske šole, ki se je pa koncem šolskega leta, in sicer 21. julija, vrnila na večne počitnice v rajsko domovino. Mila in draga je bila svojim starišem in učiteljicam, a še ljubša je bila dobremu Bogu; zato je to lčno cvetko že v nežni mladosti presadil v svoj rajski vrt.

Pričetkom letošnjega leta je obolela. Koncem meseca februarja se je njeno zdravje nekoliko zboljšalo. Tedaj je silno prosila svojo predrago mater, da jo je pripeljala v šolo, kamor je vedno zelo rada prihajala, ker je bila jako nadarjena in ukaželjna deklica. Komaj pa je dospela do šole, že jo obide slabost, tako, da se mati ob pogledu na njo milo zjoka, rekoč: „Ni mirovala, dokler ji nisem izpolnila njene želje. Hrepeni po prvem sv. obhajilu. Bog daj, da bi dočakala ta blaženi čas, in potem jo voljno — dasi težko darujem Njemu, ki mi je podaril ta dragi zaklad.“ Da, blagor tako srečni materi in blagor tako dobremu detetu!

Po kratkem počitku se vrne Hedvikica domov in zopet obleži.

Njena skrbna mati pa je storila vse, kar je vedela in znala, da bi blago dete vsaj toliko okrevalo, da bi se vredno pripravilo na najslavnejši dan v življenju, na prvo sv. obhajilo. Po veliki noči pa je bilo res

toliko bolje, da je mogla hoditi v šolo in se pripravljati na prelepi dan prvega sv. obhajila. Dne 23. maja pa je bila tako srečna, da je prejela Jezusa v zakramentu ljubezni v svoje nežno srce. Veliko je prosila po sv. obhajilu ljubega Zveličarja, posebno pa mu je priporočala svojo predrago dobro mater, ki jo je prav prisrčno ljubila. Pozabila je sama sebe in svoje slabosti, da je le svojo ljubo mater zadovoljila ter jej oveselila njeno skrbno materino srce. On pa, ki podeljuje vedno več, kakor ga prosimo, in ki uslišuje posebno molitev nedolžnih, je slušal tudi to otroško prošnjo ter pripravil njeni tolikanj dobri materi najboljše darilo za ves trud in za vse trpljenje. Ljubi Bog je v svoji neumljivi modrosti in ljubezni poklical mater kar nenadoma v večnost, precej potem, ko je v nedeljo 27. maja vsa gnjena videla svojo preljubo hčerko že drugič pristopiti k mizi Gospodovi. Pričela je namreč s to nedeljo blaga Hedvikica šestnedeljsko Alojzijevo pobožnost. Ta dan je pa na nagloma zaspala v Gospodu dobra in skrbna mati male Hedvikice.

Kdo bi ne miloval zapuščene sirotice? Pač res velika izguba za nežno dete! Kako naj se utolaži? Čestokrat pa je v slabem nežnem telesu močna duša. To je bilo v istini pri Hedvikici. Tiho je točila solze po ranjki zlati mamici, sicer se je pa na vse načine zatajevala, zlasti je voljno prenašala svojo bolezen ter vse to darovala za preblogo svojo mater. Posebno je molila lepe zdihljeje, da bi tako tem hitreje rešila iz vic njo, ki ji je bila za Bogom vse. Tako sta torej hčerka in mati — ona v časnosti, ta v večnosti — vzajemno prosili druga za drugo pri Bogu, ki je ljubezen sama.

Ganili sta pa tudi Srce božje — in čez malo časa se je veselila Hedvikica pri svoji materi v nebeški družbi, kamor jo je poklical nebeški Mladinoljub.

Kmalu po materini smrti se vrne Hedvikici prejšnja huda bolezen. V tem času, ko je hodila v šolo, je popravila vse, kar je bila zamudila v bolezni, in si je tako zaslužila najboljše reče v vseh predmetih. Dne 9. junija je bila še zadnjikrat v šoli; tedaj je mej drugim rekla svojim součenkam tudi to, da je pri sv. obhajilu

prosila Jezusa, da želi raje umreti, kot smrtno grešiti. Izrekla je pa tudi željo, da bi šla rada k svoji mami.

Drugi dan pa res tudi obleži popolnoma. Bolezen se je hitro hujšala. Hedvikica je prosila, da bi prišli častiti gospod katehet, ki so jo odslej večkrat obiskali, tolažili, jo spodbujali, da naj le rada in voljno trpi, da bo venec zmage tem lepši in sijajnejši.

In že se ji bliža zadnja ura, zato sprejme 20. julija še jedenkrat preljubega Jezusa kot popotnico v večnost in tudi sv. poslednje olje. — Že drugi dan, v soboto, ko so duhovnik pri njeni smrtni postelji molili molitve za umirajoče, se je vrnila njena čista, nedolžna duša v naročje božje, v prelepa nebesa, kjer je našla tudi premilo svojo mater, kateri je tudi drugi dan na praznik sv. Marije Magdalene osebno častitala k njenemu imendanau.

Da, res je šla Hedvikica na večne prelepe počitnice; tamkaj pa prosi za nas, da bi tudi mi kdaj srečno umrli.

Blagor jim, ki v Gospodu zaspé!

M. B.

Tatinska mačka.

Po strehi hodi mačica,
Tatinska belodlačica;
Na zemljo sije topel dan,
Spomladni dan kot sèn krasan..

A mački za lepoto ni,
Le v golobnjak ji zró oči,
Menèč: „Rejen in mlad golob
Izvrsten bil bi za pod zob..!“

In splazi v golobnjak se koj..
A komaj notri je: — ojoj!
Ubogo muco mine slast,
Tam v kunjo se ujame p a s t ..

V bolestih strašnih se vijóč
Upije mi umirajoč:
„Da krasti htela sem, ni prav,
Zató umiram zdaj .. mijáv..!“

Janko Leban.

Šopek Marijinih čednostij.

IX. Hvaležnost.

epa in pač ne težka je dolžnost. hvaležnega se izkazovati za prejete dobrote. Človek, ki zna ceniti dobrote, lepo zahvaliti dobrotnika in dobrote tudi povračevati, kadar mu je mogoče, je hvaležen človek. Največ hvaležnosti smo dolžni Bogu, ki je naš Stvarnik in delivec vseh dobrot. Za Bogom smo dolžni biti hvaležni najprej starišem, ki skrbé za nas, potem duhovski in deželski gosposki, in slednjič onim osebam, ki nam storé

kaj dobrega, čeprav nimajo do nas nobene dolžnosti.

Marija je prekrasen vzor vseh čednostij; ona nas tudi uči, kako moramo biti hvaležni. Sveta Devica je imela veliko večje in boljše spoznanje o Bogu in o dolžnostih, ki jih imamo do njega, kakor mi, in zato je bila njena hvaležnost tudi toliko večja, toliko iskrenjša. Lepo je pokazala to hvaležnost z besedami, ki jih je izrekla takrat, ko ji je bil angelj oznanil, da bode mati Jezusova. „Glej, dekla sem Gospodova, zgôdi se mi po tvoji besedi“, je rekla. S temi besedami je spoznala, da sama iz sebe ni nič, da ima vse od Boga, da je pripravljena v vseh rečeh storiti božjo voljo. Te besede kažejo ponižnost, pa tudi hvaležnost. Uvekovučeno pa je Marijino hvaležno srce v prelepí hvalnici, ki jo je zapela pri svoji teti, sveti Elizabeti. „Moja duša poveličuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarju, ker se je ozrl na nizkost svoje dekle“ — tako je začela Marija hvaliti Boga. Vendar ni samo zahvaljevala Boga za vse, kar ji je storil, ampak ga je tudi poveličevala, rekoč: „Sveto je njegovo ime. Njegovo usmiljenje je od roda do roda njim, ki se njega bojé.“

Kakor za neizmerno dobroto, da je bila izbrana za mater božjo, tako je bila hvaležna Marija Bogu za vse druge dobrote in je to hvaležnost kazala v goreči,

pristrčni molitvi. S tem je posebno ravnala po božji volji. To se vidi že iz tega, ker je Bog v stari zavezi zaukazal posebno jutranjo in večerno zahvalno daritev, ki se je opravljala v jeruzalemskem templju. V novi zavezi pa nadomešča to daritev jutranja in večerna molitev. Kdor takrat pobožno moli Boga, kaže s tem

Marija, kraljica devic.

pravo hvaležnost Stvarniku za dobrote, s katerimi ga dan na dan obsipa. Prav tako je Bog ukazal že Izraelcem, da molijo po jedi in se zahvaljujejo za božje darove. Mojzes je moral naročiti vsakemu Izraelcu, da, ko bo jedel in se nasitil, naj zahvali Boga za prelepo deželo, ki jim jo je dal. Marija je poleg drugih zvesto

izpolnjevala tudi to zapoved in v tem zopet kazala svojo hvaležnost.

Častilci Marijini so vedno posnemali nebeško Kraljico tudi v tem, da so bili hvaležni Bogu. Sveti *Frančišek Asiški* je nekega vročega dne potoval s svojim tovarišem Masejem. Vsa utrujena in jako žejna prideta na kraj, kjer je izviral bister in hladen studenček. Tu sedeta, vzameta iz torbice kos suhega kruha, ki sta ga bila izprosila, ga pomočita v vodo, jesta in pijeta. Kar začnó sv. Frančišku obilne solze kapljati po licih. „Oče“, pravi brat Masej, „ti jokaš, zakaj pa jokaš?“ — „Oh!“ odgovori svetnik, „kako bi ne jokal, ko nama je božja previdnost tukaj pripravila tako dobro kosilo?“ Bratu Maseju se uborno kosilce ni zdelo tako dobro in zato še bolj strmi. „Glej vendar, dragi brat“, nadaljuje svetnik, „kako je Gospod dober! Od vekomaj je že vedel, da bova nekdam midva tukaj sem prišla žejna in utrujena; od vekomaj je torej sklenil, da naj tukaj izvira hladen studenec, da se bodeva mogla pokrepčati. S čim sva si pač zaslužila tako očetovsko skrb in ljubezen? Ali nam taka dobrotljivost ne bode privabila solz hvaležnosti in nasprotne ljubezni?“

Dejansko hvaležnost pa je pokazala Marija s tem, da je porabila vse milosti in darove v to, za kar jih ji je dal Bog. Tako si je zaslužila zopet novih milostij in darov.

Nekatere darove dobivamo neposredno od Boga, druge pa nam Bog naklanja po drugih osebah, po stariših, dobrotnikih i. t. d. Zato moramo kazati svojo hvaležnost tudi starišem in dobrotnikom. Ali si morete misliti, ljubi otroci, Marijo, da bi se bila le jedenkrat pokazala nehvaležno Joahimu in Ani? Mislite li, da so se mogli kdaj pritožiti radi njene nehvaležnosti duhovniki v templju, kjer je preživela svoja mlada leta in poslušala lepe nauke? Ali vas nič ne mika njen lep zgled?

Nehvaležen otrok ni dober otrok. Hvaležen otrok pa je ljub Bogu in ljudem.

A. Stroj.

V o l k.

(Špisal *Cvetko G.*)

Meglenega jutra je bilo; ozračje napolnjeno z megami, gostimi in hladnimi, in solnce je kot blede plošča viselo na nebu. Vsi predmeti so se zdeli nekako tajnostni, kot bi jih gledal skozi gost pajčolan; pogledaš grmovje, toda ne, to danes ni grmovje, to je povsem nekaj drugega. Podoba ima konjevo, ali to ni konj, včeraj je tu stalo grmovje. Znamenje ob cesti — kot grozen velikan strmi danes v zrak in gleda sovražno pred-se, drevesa — nekakšna strašila, in ljudje v daljavi — popolnoma tuja bitja. Ali vse to je povzročila megla, gosta in hladna, ki je ležala kot svinčena plast na zemlji.

Otroci so se drsali pod cesto na precej visokem griču. Hej, to je bila radost, haj, to je bil krik in vik in smeh in jok, in sani so drčale po griču navzdol in sneg je pršil visoko v zrak, to je bilo življenje, haj, haj!

„Francek, ali si videl, kako je meni šlo? Niti dihati nisem mogel, tako še našemu pastirju ne nese!“

„Glej, poglej mene, a-ju-ju-u!“

In z glasnim vriskom se je odpeljal po griču navzdol.

Ali čuj, ta pretresljivi krik, kaj to pomeni? Kaj pomeni, da otroci popuščajo sani in bežé, bežé brez diha čez sneg, se prevračajo, vstajajo, pogrezajo v sneg in zopet dalje, dalje v brezmiselnem begu!

„Volk, volk!“

In zopet dalje, ne oziraje se na gosto grmovje, ki jim zapira pot, in v katero so po neprevidnosti zašli, ne oziraje se na potok, v katerega so zagazili, ne oziraje se na to, da jim sega voda do kolen.

„Naprej, brzo naprej, volk, volk!“

Mej glasnim vpitjem in jokom so se pridrevili v vas in kričali na vse pretege. Razkropili so se po hišah, drhteč od strahu in jecljaje so pripovedovali, da so videli volka, groznega in velikega, ki se je plazil ob potoku. Kdo ga je prvi zagledal, o tem niso bili jedini, vsakdo je hotel, da je bil on tisti srečnik.

„Jaz sem ga videl prvi!“ je trdil Nackov Nacek.

„Ne, jaz sem ga zagledal najprej; dobro vem za tisto tepko je bil skrit in sèm proti meni je gledal“, je govoril moško županov Rudolf.

In ljudje so jim verjeli.

Volk v vasi, volk! Kako lahko bi se bilo pripetilo, da je raztrgal kakšnega otroka. V istini, kakšna sreča, da so ob pravem času zapazili in utekli srečno domov.

In otroci, ej, to so bili junaki! Nikdo se ni brigal za to, če mu je curela iz nosa kri, ali če je bil opraskan po obrazu, obdrgnjen po nogi, če so bili čevlji raztrgani. Kaj to, glavna stvar je bila, da so videli na lastne oči volka, čujte volka, in mu srečno ubežali.

Celo dopoldne si ni upal nikdo iz hiše. Vse je tičalo doma in bulilo skozi rosne šipe na prosto, če bi se kje prikazal špičast gobec volkov in žrelo, srščeče oči in kosmata ušesa, naježena dlaka in povešen rep. Okoli poldneva so se razširile po vasi nove in nad vse grozne povesti o volku. Kroparjev Jože ga je baje videl pod gozdom, kjer je ravno mesaril nekega človeka, Mertova Špelica ga je menda videla ob vaškem znamenju: oči so mu gorele kot oglje in zobe je imel tako ostre in špičaste kot pile. Strah je seveda vedno bolj rasel, in vse je napeto pričakovalo, kaj se izcimi iz tega.

Popoldne so se vaščani oborožili z motikami, rovnicami, sekirami in drugim orodjem ter se napotili po lovca v sosednjo vas Drago. Srečno so se vrnili, njim na čelu Gabrov Joža, slaven lovec, znan daleč naokrog po svojih junaških lovskih činih.

„Možje, ne bojte se“, je govoril ponosno. „Volka pa že še ustrahujem, če je ravno treba. Drugače bi bilo seveda z medvedom; samo jedenkrat v življenju sem se srečal s tem stricem, in nikdar več se ne maram. Bilo je to tako-le: Sam sem bil, in snega je bilo do pasu, ko sem plezal, — več let je že od tega — po Ljubniku, saj veste, to je hrib nad Loko. Plezam sèm, plezam tje, in gledam na sled pred seboj; mislil sem, da je to sled kakega srnjaka, ali sem se zmotil. Ko zavijem okrog visoke skale, opazim medveda med

hrastovim drevjem. Bili so to že precej debeli hrastiči, tolikšni kot moja noga, in kaj, mislite, da je mrcina počel ž njimi? Opletal je z repom okrog sebe, in hrasti so se kar lomili kot bilke. Jaz ga gledam in gledam strmé. Naká, pravim, naká, tako-le se pa že ne bodeš šalil, da bi kar v zabavo, meni nič, tebi nič, lomil in kvaril drevje. Pomerim — kosmatinec me je opazil in premeril z očesi pot do mene — in izprožim. Dobro sem ga zadel, ali še premalo. Čudno je zarenčal in jo ubral, toda ne proč, temveč proti meni. Ustrelim drugič. Medved pade na tla, in ker je stal ravno na jako strmem mestu, se zavalí po hribu navzdol. Tečem za njim, in kaj vidim? Valil se je kot kroglja navzdol vedno hitreje in slednjič štrbunknil v Soro, ki teče ravno pod Ljubnikom. Nisem si upal za njim, da bi še meni ne spodrsnilo in ne bi priletel v vodo, kjer bi utonil brez dvombe. — Da, taka je, možje, medveda se nisem vstrašil in volka se menda tudi ne bodem.“

Mej pripovedovanjem so dospeli do vasi, in tu so se razdelili, da bi poiskali volka. Prvi oddelek se je napotil proti gozdu, drugi proti potoku. Lovec je odšel z zadnjim.

Marsikateremu je srce drhtelo v prsih in najrajši bi jo potegnil naravnost domov pod varno streho, — a nasproti drugim se pokazati bojazljivca, ni hotel nihče.

Ali volka ni hotelo biti od nikoder. Oba oddelka sta se že davno združila in oba skupaj zmrzovala sredi vasi.

„No, možje, kje imate volka, da se malo pošalimo ž njim?“ je govoril Gabrov Joža samozavestno. „Gotovo se nas je prestrašil in sedaj moli kes v kakšem grmovju.“

Vsi so se hrupno zasmeljali. Vendar je bilo vaščane malo sram, da sedaj tega presnetega volka ni od nikoder. In vsi so bili tako imenitno oboroženi, — da bi se jih zbala cela četa volkov. Postali so zamišljeni in se hoteli ravno raziti, kar zakliče nekdo z drhtečim glasom:

„Volk, glejte ga na hribu nad vašjo!“

V hipu so bili vsi pogledi uprti tje gor Res! Mej grmovjem se je plazila žival telečje velikosti in povešenega repa. Vsa tolpa se je napotila počasi in previdno v ono smer. Sneg jim je segal do kolen, a

to jih ni oviralo, krepko so korakali dalje. Prišli so do vrha, in tu je prišlo do usodnega čina. Lovec je vzel puško raz rame in ustrelil — — —

Žival je odskočila v zrak, zacvilila, da je šlo skozi ušesa, potem je nastala tišina.

„Ha, ha, ha, saj to ni volk, to je pes!“ Se je oglasil nekdo.

„Da, to je mesarjev pes iz mesta.“

Takšen je bil konec junaškega lova na volka. Gabrovega Jožeta nisi mogel z ničemer bolj razdražiti kot z vprašanjem, kako je streljal volka. Njegova slava je potemnela.

A prišlo je še huje. Mesar ga je šel tožit na sodnijo, da mu je ustrelil psa, in Jože je bil obsojen na nekaj dni zapora.

In ta dogodek je našel tudi svojega mojstra, ki ga je ovekovečil s čopičem na panjevo desko. Bil je to slikar Greparček, ki je barval in slikal tisti čas znamenja in križe po okolici. Tudi jaz sem videl tisti panj: Lovec Jože stoji razkoračen v sredini z napeto puško, in okolo njega tolpa ljudij, oboroženih s sekirami, kosami in drugim orodjem, a na drugi strani je naslikan pes, stoječ pokoncu na zadnjih nogah, s prednjo tace pa salutira po vojaški svojim preganjalcem. In spodaj je napis: „Lov na mesarjevega volka.“

Mamica . . .

Li la li, li la là
Naše mame ni doma,
Micika je mamica.

Kdor se pridno bo učil,
Bode sladkorja dobil —
Dobrega, najslajšega.

Ti se uči, ta naj čita —
Zdaj le pridno, vi otroci,
Kdor pa ne, dobi po roci;
Palica je skrita
Tu pri mamici,
Mladi Miciki.

Li la li, li la là,
Naše mame ni doma,
Zdaj je mama Micika . . .

B. Bóleslav.

Ob solnčnem vzhodu.

Solnca zadnji žarek
Gine za goró,
Kmalu črna tema
Krila bo zemljó.

Kaj če v srcu mojem
Upa zadnji žar,
Ki me še ogreva,
Vgasne za vsigdar..?

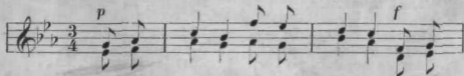
Fr. Zdravko.

55. Na potu v šolô.

Moderato.

P. Angelik Hribar.

1. Kaj mu - diš me, oj ze - le - ni In cve -
2. Ur - ne ri - bi - ce v po - to - ki, Rad bi
3. Pti - ček ti u - teg - neš pe - ti, Kar ti
4. A - li ko pa šo - la mi - ne, Ka - kor

1. to - či trav - nik ti? Lep si, a - li v šolo
 2. vam to - va - riš bil; 'Tekal, skakal bi po
 3. tre - ba, znaš ti že; V šolo moram jaz hi -
 4. ti bom, ptiček, prost; Hej čez jarke in kr -

1. me - ni, Ljubi travnik, se mu - di.
 2. lo - ki, In me - tulje bi lo - vil.
 3. te - ti, Kjer se bistri - jo gla - vé.
 4. ti - ne! Travnik ves bo moj in gozd.

Jož. Štritar.

Pastir.

V višavah tu pasem ovčice,
 Krog mene planinski je mir,
 Nabiram si v šopek cvetice,
 In pevam in ukam pastir!

Kot kralj sem na pisani loci:
 Prestol mi je rahel oblak,
 In žezlo je palica v roci
 In solnce je krone mi znak!

In sèn me blažilen objame,
 Ko zvečer utrujen sem ves;
 Tedaj si vladarstvo prevzame
 Nad ovcami sultan, moj pes!

Do mene v planinske višine
 Ne seže nobena boleost:
 Kot tici vrh vodne gladine
 Miruje srce mi in vest!

Svetišče so te mi gorice:
 Krasijo cvetlice oltar,
 In slavo popevajo tice,
 Svetilo pa solnčni je žar!

Ko solnce v nebeške gredvore,
 Ovčice poženem domú;
 Molitev odmolim vrh gore,
 Potem pa zavriskam, juhú!

Vněslav.

Moder odgovor.

V vroči Afriki sreča človek lepega ponosnega leva. Pogleda mu odkrito v oči, a lev se plemenito obrne v stran, ne prizadene mu nič zla, marveč hoče oditi dalje. A človek mu reče:

„Stoj, veličanstveni kralj, ter odgovori mi na vprašanje!“

Lev se takoj ustavi in razširi radovedno svoje okrogle in ogromne oči; a človek pravi nato:

„Kaj se tako hvališ in ponašaš s svojim junaštvom? Pravijo, da ste vi levi najmočnejši, najprostejši, da ste najpogumnejši in najsilnejši; toda glej, jaz pa imam doma sliko, na kateri je naslikano, da je jeden človek ubil deset levov!“

Nato odgovori lev tako-le:

„Ej, dragi moj človek, povej mi, ko bi imeli tudi pri nas slikarje, meniš li, da ne bi mogli naslikati, da je kak lev ubil sto ljudi?“

J. Kovec.

Zastavica.

(Priobčil Fr. Zdravko.)

- O** — skrbi za javni red
 Vedno po postavi,
K — pa spada poleg skled
 H kuhinjski opravi;
 Če pa prve črke ni,
 Takrat se seno kosi.

(Odgonetka in imena rešilcev v prih. listu.)

Odgonetka zastavic v 8. številki:

1. Dimnik. — 2. Hmelj. — 3. Kažipot. — 4. Pajek. —
 5. Muha na stropu.

Uganili so: Adamič Dana in Mira, nadučit. hčerki, Adamič Radivoj, dijak na realki v Ljubljani; Paulšek Karol, učenec v Račjem; Turšič Vinko v Ravnih.

v njegovi moči. Nekdaj je bil poslan s starejšim bratom v vinograd, da bi zemljo prekopavala. Janezek je menil, da mora pri kopanju ravno tako daleč naprej priti, kakor brat; a ta želja se mu ni izpolnila. Njegov brat je bil močnejši in je bil zmiraj spredaj. — Zvečer Janezek toži materi, da je brat tako hitro delal, da ga nikakor ni mogel dohajati. Mati ga potolažijo in pravijo, da je za svojo moč že dovolj pridno delal. — Drugi dan pa dobi Janezek od neke pobožne osebe v dar podobico Matere božje. To podobico vzame s seboj v vinograd. Ko zdaj zopet prične delo na strani svojega urnega brata, položi nekoliko stopinj pred seboj Marijino podobico na tla in natihoma moli, naj mu ljuba Mati božja pomaga, da bo mogel toliko storiti, kakor njegov brat. Ko pride s kopanjem do podobice, postavi jo nekoliko stopinj naprej. Molitev in misel na ljubo Mater božjo je zelo pospeševala delo. Brat je pripovedoval zvečer doma skoraj nejevoljen, da danes ni mogel prehiteti Janezka.

Pridno delo ohranjuje človeku zdravje in ga dela veselega. Najbolj vesele pesmi se slišijo mej delavci na polju in v vinogradih. Lenoba zamori v človeku vsako pravo veselje in ga dela otožnega in pustega.

Po pregovoru „Kakoršno delo, tako plačilo“, sme li tisti, ki pridno dela, pričakovati, da ne bo trpel pomankanja. Pridno delo je slednjič tudi podlaga dobremu, krepostnemu življenju, lenoba je pa začetek vseh hudobij.

Vsi veliki možje in slavne žene se odlikujejo po pridnosti. Cesarica *Marija Teresija* je imela s cesarstvom veliko posla in skrbi. Kadar je pa le imela kako prosto uro, je delala s svojimi dvorjankami mašna oblačila, katera je potem radodarno delila ubožnim cerkvam.

Kaj ne, ljubi otrok, da se boš potrudil sedaj še bolj priden biti? S tem boš tudi posnemal in častil Marijo, ki jo tako prisrčno ljubiš.

A. Stroj.

Pridni šolarček, bl. Herman Jožef.

Moji učenci.

(Spisal *Anton Grom.*)

«**C**e ste vi vsi taki, kakor Adolf, Karol in Tone, potem je nujno potreba, da se poboljšate . . . In kakšni so moji trije učenci? Čakajte, da vam povém!

Adolf hodi v prvi razred, Karol v družega in Tone v tretjega. Ker pa sta zadnja dva po navadi v šoli samó takrat govorila, kadar nista bila vprašana, in ker sta potem takem prinesla domov spričevala s skoro samimi dvojkami in trojkami, zato jih hodim vse tri popoldne po šoli še posebej na dom učiti in izpraševati.

Ali koliko mi delajo preglavic! Ko pridem ob polu šestih na dvorišče za hišo — kaj zagledam? Adolf, Karol, Tone, vsi trije zasôpljeni, rudeči in potni, kakor bi zunaj pod žgočim solncem kamenje tolkli, — leté drug za drugim kakor besni naokrog po dvorišču in kričé, kakor bi jih kdo vse hkrati vlekel za ušesa. Kaj se je zgodilo? Jaz zavpijem na vso moč:

„Adolf, Karol, Tone! Takoj sèm!“

Adolf se najprvi ustavi, dene prst v usta in me začnè grozno grdó izpod čela gledati. Tudi ostala dva obstojíta in me gledata od daleč.

„Kaj stojíte?! Brž sèm! Ali bote ubogali ali ne?“ Počasi se začnó pomikati proti meni.

„Kaj ste imeli? Govôri, Tone!“

Tone se nakremži in začnè pripovedovati:

„Karol mi je vzel radirko, pa mi je neče vrniti; pravi, da je njegova —“

„Saj ni res!“ oglasi se Karol urno. „Tone mi je radirko podaril, potem jo je pa nazaj zahteval. Jaz sem mu jo hotel dati, pa mi jo je Adolf vzel.“

„A, tak si ti, Adolf; mislil sem, da si bolj priden, — čemú se jokaš?“

Adolf se je začel na ves glas jokati in se drgniti z rokami po očéh.

„Nehaj, Adolf, drugače ti dam prepisati vso naštevanko po trikrat!“

Ko se nekoliko utolaži, začne ihtech in jecljaje govoriti:

„Tone je Karolu prodal radirko za jeden krajcar; Karol pa potem ni hotel krajcarja dati in zato sem mu jaz vzel radirko, — zdaj me pa hoče tepsti — hú-ú-ú!“

„Ne jokaj se, Adolf! . . . Vsi trije ste kazni vredni, — kje si dobil radirko, Tone? Adolf, daj jo sem!“

„V šoli sem jo našel pod klopjó“, odgovori Tone.

„Dobro, jaz jo ponesem učitelju, da jo vrne onemu, kateri jo je izgubil . . .“

Tako je bila ta stvar končana in odšli smo v sobo, da bi se učili.

Na mizi so ležali trije klobuki, vrh teh tri suknje in tri torbice.

„Kakšen red je to? Tega ne smem nikdar več videti. Spravite vse to na svoje mesto in prinesite knjige in zvezke . . . Pa hitro! Tone, ti se obračaš tako, kakor bi se ti sanjalo.“

Adolf se začne jokati v svojem kotu, kjer je iskal zvezke in knjige.

„Za Božjo voljo, kaj ti je zopet, Adolf?“

„Računice ne morem najti . . . Tone jo je skril.“

„Kaj se lažeš! Briga mene tvoja računica!“ oglasi se Tone srdito.

„Tone! Iz berila „Trije prijatelji“ mi boš izpisal do jutri deset glagolov ter jih spregal v vseh časih, zato, da se boš spominjal, kdaj si tako surovo govoril . . . Ali si našel računico, Adolf?“

„Dà!“

„Torej pojdi k mizi, toda ne sédi! Ker si brez vsacega vzroka obdolžil Toneta po krívem, zato boš danes stal obe uri . . . Ne jokaj se zopet!“

In res se je že začel znova jokati. Njemu ni nikdar zmanjkalo solz. Časih se je začel kremžiti kar hipoma in brez najmanjšega povoda.

„Sédita, Tone in Karol! . . . Kaj ste imeli danes novega v šoli?“

„Novega? Nič!“ odgovori Tone.

„Pa pri vas, Karol?“

„Nič!“

„In ti, Adolf?“

„Nič!“

Kaj sem hotel? O Adolfu sem bil prepričan, da posluša v šoli; zato se najbrže ni lagal in morda res ni zvedel v šoli ta dan ničesar tacega, kar bi bilo treba domá še posebej ponavljati . . . Ali ona dva! Karol je bil živ in nemiren, da je imel zmirom opravkov čez glavo in torej ni mogel ničesar čuti, kar je govoril učitelj. Zdaj je barantal s peresi, svinčniki in radirkami ter takó motil celó svoje součence; zdaj je dražil tega soseda z nogó, zdaj zopet ščipal onega v róko, potem se tretjemu tako pačil, da se je moral dotičnik smejati in je bil kaznovan . . . Tako je bil pravi čudež, če je kdaj mimogredé vlovil kakšno besedo od učitelja . . . Tone ni bil nič boljši. Časih se ga je kar nenadoma polotilo in začel je svojim sosedom tako nagajati, da je moral iti klečat ali pa je bil premeščen v zadnjo klopi; mnogokrat je moral tudi po poduku v šoli ostati, ali to je doma povedal samo tedaj, kadar je prišel takó pozno, da ni mogel nikakor več tajíti . . . Drugikrat pa je sedel v svoji klopi tako mirno, kakor najpridnejši učenec in z odprtimi očmi — dremal. Če ga je učitelj poklical, tedaj se je zganil in ni vedel niti besedice.

Tako torej od teh dveh nisem mogel zvedeti, kaj so se učili novega v šoli, in pomagati sem si moral sam, kakor sem vedel in znal.

Dal sem Tonetu seštevati decimalna števila, Karolu pa tri stavke, da jih prestavi v dvojino in množino. Potem pa sva začela z Adolfom ustno računati.

„Torej, poslušaj, Adolf! Jedna písanka velja dva krajcarja; koliko velja sedem pisank?“

Po sila dolgem molku odgovorí Adolf:

„Šestnajst krajcarjev.“

„Odgovóri s celim stavkom!“

„Sedem pisank veljá šestnajst krajcarjev.“

„A, to ni res! . . . Pomisli: če velja jedna písanka dva krajcarja, -- ali za božjo voljo, kaj pa imata vidva?“

Tone in Karol sta se začela vpričo mene lasati in nista hotela prej narazen, dokler nisem posadil vsacega na svoje mesto.

„Kaj je bilo, Tone?“

„Karol me je začel z nogó brcati —“

„Nič ni res; ti si mene začel —“

„Kaj se lažeš; ali boš tiho —“

„Tebi? Nikdar ne!“

In spet bi si bila skočila v lase, da bi jaz ne vzdignil roke, česar sta se prestrašila nekoliko.

„Pišita zdaj dalje. Vajin pretep bomo obračunili pozneje . . . Torej, ti Adolf“

In računila sva dalje . . . Ali vsak hip sta naju zmotila onadva paglavca za mizo . . . Zdaj se je Karol Tonetu spačil, zdaj zopet je Tone Karola sunil s komolcem. In na vse zadnje se Adolf kar sredi nekega računa ustavi, pokrije si oči z dlanmi in zajoka na ves glas.

Mene je to čez mero ujezilo.

„Zakaj se zopet cmeriš?“

„Noge me bolé.“

„Takó! . . . Vse popoldne letaš po dvorišču, ne da bi te noge bolele, in zdaj ne stojiš tukaj niti jedno uro . . . ! Le čakaj! . . . Pojdi k tabli in napiši mi naštevanko s sedmimi, osmimi in devetimi . . .“

„Tega v šoli še nismo vzeli.“

„Ti si se učil že iz računice za drugi razred, zato ne ugovarjaj in piši. Tu imaš kredo! . . . Kaj pa vidva s svojima nalogama?“

Tu me je čakalo zopet nenavadno presenečenje. Pogledam jima v zvezke — in kaj vidim? Vsaki je napisal samo jedno vrstico in še to tako nemarno, da bi noben pošten človek ne mogel uganiti, kaj je zapisano. Vrh tega je bil prazni papir pri obeh ves s tinto popackán . . . Mene je potrpežljivost minila in krepko primem Karola za uho. Ali tedaj mi prične kričati takó glasno in obupno, da prvi hip nisem vedel, kaj bi storil. Ko pogledam v stran, vidim Toneta, kako se škodoželjno smeje. Ves truden pustim oba paglavca pri miru in se vrnem k Adolfu. No, hvala Bogu, ta me je nekoliko potolažil. Pisal je že naštevanko z devetimi, drugi dve pa je imel že na tabli . . . Kakor sem že mimogredé omenil: Adolf je bil izmej vseh treh še najpridnejši, a jokal se je za najmanjšo stvarico . . . Danes sem ga pohvalil in mu dovolil, da je smel sestí . . . Kmalu potem jim zapovem, da naj mirujejo, in odidem.

Takrat se spogledajo in Adolfu se zopet uderó solze po licih, kajti zdelo se jim je, posebno Tonetu in Karolu, da ne bo nič dobrega.

In res ni bilo! Ker sta bila tako razposajena, šel sem ju priporočiti, da naj jima za danes odtegnejo večerjo, — Adolfu ne, ker je bil v primeri s svojima porednima bratcema še precej priden . . . In to je za nekaj časa pomagalo: drugi dan so bili vsi trije tihi in mírni.

Torej, dragi moji: če niste še mej pridnimi, posnemajte vsaj Adolfa, ali popolnoma nikar, zakaj tudi on je časih poreden in kakor sem že večkrat dejal: joka se ob vsaki priliki, kar ni lepo; toda če ste taki, kakoršna sta Karol in Tone, potem vas opominjam še jedenkrat: poboljšajte se, sicer ne bo — večerje!

Ponižni slavec.

Ko je ljubi Bog vstvaril ptice, so vse sedele okoli njega. Toda skoro nobena ni bila zadovoljna z obleko, katero ji je bil dal Bog. Gos je rekla: „Jaz bi imela rada zelene noge.“ Raca je rekla: „Jaz bi imela rada rudečo glavo.“ Škrjanček je rekel: „Jaz bi bil rad rudeč, zelen in rumen.“ In takoj je imela vsaka ptica kaj pripomniti. Samo slavec je bil zadovoljen in vesel svojega rujavega oblačila. To je ljubemu Bogu ugajalo, in zato je rekel slavcu: „Ker si tako zadovoljen, bodeš znal izmej vseh ptičev najlepše peti ter bodeš ljubljenec ljudij.“ — Od tega časa poslušajo ti polni veselja in občudovanja gozdnega pevca ter ga imenujejo kralja ptičev pevcev.

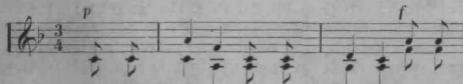
Posl. — c—.

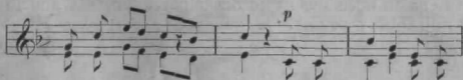
Bergant

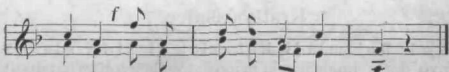
56. V šoli.

*Andante.**P. Angelik Hribar.*

1. Ti tam, šesti v drugi klopi! Koli-
2. „Vrane družijo se rade, Pet na
3. Kaj se tebi zdi?“ No = bena! „Kaj? To
4. „Glej ga, glej, glavi - ca bistra! Majhen

1. ko je šest - krat pet? Majhen mož na prste
2. smreki jih če - pi; Puška po - či, jedna
3. v glavo mi ne gre!“ Jedna pa - de ustre-
4. de - ček, ve - lik mož; Sčasom boš še za mi-

1. stopi! „Šestkrat pet je tri - de - set.“
2. pade, Ko - li - ko jih še se - di?
3. ljena, Dru - ge ští - ri od - le - té.“
4. nistra, A - ko vedno priden boš!“

Z o r a.

Tam vrh rožnega oblaka,
 Tam za goro zora spi:
 Cvetje nje prihoda čaka,
 Tu pod goro se solzí . . .

Hvali zora zbor pojoči,
 Koplje v čašah se cvetú;
 In naposled k zibki skočí —
 Vidi dete v sladkem snú . . .

Tam za goro v bajnem vrti
 Zora si ravna lase — —
 Ptički pod goro potrti
 Nje prihoda si žele . . .

In šepeče mu v ušesce:
 Vstale cvetke, ptičice — —
 Dej, še ti odprí očesce,
 Dvigni k meni ličice.

Zdajci zablesti nje lice,
 Nasmeji se vrh neba:
 Zapojó pozdrav ji tice,
 Cvetje sreče vztrepeta . . .

Naj imajo ptičke pesem —
 Cvetje naj svoj kras ima —
 A nasmeh tvoj s saboj nesem
 V grad svoj onostran gorá . . .

In vzbudi se dete šibko,
 In se zori nasmeji — —
 In drhteč radosti, zora
 Dete v zibki zapusti . . .

Vnéslav.

Z a k l a d.

„Naš Goli grič le prekopljimo!“
 Tako dejali so vaščani,
 „Ker zlato tele v njem dobimo,
 Tu so zakladi zakopani.“

Res, Goli grič so prekopali,
 Da našli skrite bi zaklade,
 Zaman globoko so iskali,
 Zastonj so bile sladke nade!

V zrahljano zemljo nasadili
 So si povsodi vinske trte,
 In s tem so stoprav pridobili
 Zakladov polne — vinske vrte.

— è.

Kratkočasnice.

1. Kaj mladi kuharici ni šlo v glavo? Novo došla kuharica je pripovedovala svoji prijateljici: „Pri nas je pa res čudna družina. Hčerka pravi, da ima dva brata. Sinček pa, katerega vprašam, vsak mi trdi, da ima le jednega brata. Pa jih kdo razumi, če jih moreš!“

2. Velika poštenost. „Kaj delaš tu v sodišču, Jaka?“ — „Za pričo sem.“ — „V kateri pravdi?“ — „Vsakemu rad postrežem, kdor me ravno potrebuje.“

3. „Kaj pa vi pravite o gobah, gospod Slama? Naš gospod pravijo, da so jako nezdrave.“ — Slama: „Da, res je, posebno strupene so zelo škodljive.“

Ź. Kovec.

Rebus.

(Priobčil Fr. Zdravko.)

a
a a a K 1 a r
a

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Odgonetka zastavice v 9. številki:

Orožnik, krožnik, rožnik.

Prav so uganili: Gomilšek Antonija, učenka III. letnika višje dekl. šole v Ljubljani; Adamič Dana in Mira, nadučit. hčerki, Ojstriš Minka in Anka v Ljubljani; učenke IV. razreda Franc-Jožefove dekliške šole v Ljutomeru; Štor Stanko, učenec v Ljubljani; Paulšek Karol v Račjem; Slamberger Inka in Nuša, učenki v Kranju; Zalaznik Minka in Franca v Polh. Gradcu; Centrih Erika, natakarica, Pražen Alojz, učenec v kavarni „Albert“, Pušnik Jurij v kavarni „Evropa“, Zajc Ciril in Cufer Mat. v kavarni „Valvasor“, Stopar Tine, Fr., Slavko, Angelika, Mici in Anica, učen. ljudske šole, Prosenec Iv., učenec pri g. Perschö. Lukež Viljem, učenec III. razreda, Vadnou, poštni oficial v Ljubljani; Gregorc Jos., učenec v Novem mestu; Vrabl Nikolaj Id., gimnazijec, Vrabl Konrad in Jakob, učenca v Središču; Kranjc Fr., pekovski učenec v Velenju; Kilar Riko, učenec III. razr. na c. kr. vadnici v Ljubljani; Kalin Minka in Ivanka, učenki v Kostanjevici; Tomsič Pepček, Nanka in Mici v Ilirski Bistrici; Furlani Pepina, Stefanka in Rimljanka, Aleksandra Zabredova v Ilir. Bistrici; Lager Florica, učenka v Velenju; Potočnik Mih., diurnist pri okrajni sodnji, Čirič Janko, organist, Jančar Ciril, notarski uradnik v Gornji Račgoni; Einspieler Lambert, dijak, Einspieler Stefani in Pepi, Knific Žanetka, Kreč Rožena, gospice v Ljubljani; Turšič Vincencij v Ravnih nad Krškim; Vršič V., dijak v Mariboru; Rajh Alojz, dijak na c. kr. učiteljskišči v Mariboru; Gantar Anica, učenka na Čatežu; Čede Ant., gimnazijec v Mariboru; Šket Ivanka, učenka v Dramljah (Štaj.); Slapsak Vinc., dijak v Kranju; Žitko L. v Ljubljani.